

2. Hoe geloof ik? | b. toewijding en groei in het geloof

kernwoord: verlangen naar God

Meer dan genoeg!

bijbelgedeelte: **Johannes 4:1-30**

1. Gebruiksaanwijzing

1.1 Beginsituatie tieners

Ieder mens heeft behoefte aan erkenning (van wie en hoe je bent), waardering (van wat je doet), erbij horen, gehoord worden, gekend worden en natuurlijk vooral: onvoorwaardelijke acceptatie en liefde. Ondertussen zijn die zeker voor tieners, die nog volop in ontwikkeling zijn, geen vanzelfsprekende zaken. Er worden vaak erg hoge eisen aan hen gesteld, zowel in het onderwijs als op allerlei andere terreinen van het dagelijks leven. Als je geen goede cijfers haalt, word je niet toegelaten op de vervolgopleiding; als je er niet 'cool' uitziet, tel je niet mee; enz. Dat kan een hoge druk op hen leggen.

De behoefte aan – en het verlangen naar – erkenning, waardering en liefde proberen tieners op allerlei manieren te bevredigen. Meestal lukt dat aardig, maar ze kunnen er ook op een heel krampachtige manier mee omgaan. Wat je dan ziet, is dat op zich goede dingen als prestaties, relaties, geld en uiterlijk een bijna afgodisch karakter krijgen. Zij bepalen of je bestaansrecht hebt en werkelijk meetelt. Probleem is alleen dat die dingen daarvoor ten diepste niet kunnen zorgen.

1.2 Inhoud

Achter ons verlangen naar bevrediging van onze menselijke basisbehoeften, gaat een verlangen schuil naar God. Nicky Gumbel omschrijft dat in 'Een kwestie van leven' zo: 'Mannen en vrouwen zijn geschapen om te leven in een relatie met God. Zonder die relatie zal er altijd een honger zijn, een leegte, een gevoel dat er iets ontbreekt.' Hij citeert in dit verband een niet-christelijke journalist die schreef over 'een gat in het leven' van mensen. Je kunt dat gat proberen te vullen met eten en drinken, met relaties of met mooie spullen, maar... "het blijft pijn doen".

Dat komt doordat dat gat alleen gevuld kan worden door onze Schepper. Pas wanneer de relatie met Hem hersteld is, in en door Jezus Christus, is onze diepste honger en dorst gestild. Dat betekent niet dat relaties, prestaties en geld

er dan helemaal niet meer toe doen, maar wel dat die hun juiste plaats krijgen toegewezen. Hun eventuele afgodische karakter wordt ontmaskerd. We zijn vrij om God ermee te dienen.

1.3 Doelstelling

Tieners onderkennen dat ten diepste alleen God hun dorst naar liefde, erkenning en waardering kan lessen. Ze gaan (meer) drinken van het levende water dat Jezus Christus geeft. Dat geeft rust en houvast in de hectiek van hun dagelijkse leven.

1.4 Bijbelgedeelte

We lezen Johannes 4:1-30. Hoewel dat in de eerste plaats gaat over Jezus die het verlorene zoekt, gaat het óók over een vrouw die zoekt naar vervulling van haar diepste verlangens. Er is een 'gat in haar leven' dat alleen Jezus kan vullen. Dat de vrouw zoekende is, blijkt uit haar interesse voor religieuze vragen. Jezus maakt haar duidelijk dat daarónder een dorst ligt naar wat haar leven betekenis geeft – een dorst die ze tot nu toe op de verkeerde manier probeerde te lessen.

1.5 Denkdruwtjes

- Wat betekent het voor jouzelf dat Jezus zegt: 'Wie drinkt van het water dat Ik hem zal geven, zal in eeuwigheid geen dorst meer krijgen. Maar het water dat Ik hem zal geven, zal in hem een bron worden van water dat opwelt tot in het eeuwige leven' (Joh. 4:13)?
- Zijn of waren er in jouw leven 'surrogaat'-bronnen waaruit je geneigd bent/was te drinken?
- Hoe komt het, denk je, als 'jouw' tieners de realiteit van wat Jezus in Johannes 4 zegt, (nog) niet kennen?

1.6 Opmerkingen vooraf

- Het onderwerp kan raken aan persoonlijke problemen van tieners, bv. gebrek aan erkenning of waardering, of het gevoel er niet bij te horen. Als dat

2. Hoe geloof ik? | b. toewijding en groei in het geloof

kernwoord: **verlangen naar God**

zo is, moet je daar natuurlijk ruimte aan geven (niet in de groep, maar in een persoonlijk gesprek). Toch is het niet de bedoeling dat je erop aanstuurt dat deze dingen bovenkomen. De vragen bij 3.2 zijn bijvoorbeeld bewust in de derde persoon geformuleerd.

- Ga niet preken, maar probeer in het programma wel het appel te laten door-

klinken dat het nodig is om het 'gat in je leven' te onderkennen en dat te laten vullen door de Heere Jezus! Probeer te laten merken dat dit onderwerp ook jouzelf raakt.

- Kijk ook op www.hgjb.nl. Bij veel programma's kun je extra materialen downloaden.

1.7 Programmaonderdelen

Onderdelen van de avond	Keuzemogelijkheden	Tijdsindicatie	Korte omschrijving
Binnenkomer	1. Opkickers	15 min.	We delen elkaar complimenten uit, ev. als nadere kennismaking.
Introductie	1. Behoeftentest	10 min.	We krijgen zicht op onze eigen basisbehoeften.
	2. Geluksspel	30 min.	Een soort Levensweg of Ganzenbord over ons zoeken van geluk.
Bijbelstudie	1. Een boeiend gesprek	20 min.	We ontdekken de betekenis van het bijbelgedeelte voor onszelf.
	2. Wat valt op?	15 min.	Idem
	3. Fototaal	10 min.	We proberen de kern van het verhaal te vangen in een afbeelding.
Verwerking	1. Getuigenis	10 min.	Een gemeentelid vertelt over zijn ervaring met het thema.
	2. Creatief: mokken	10 min.	We maken voor onszelf een reminder aan deze avond.

2. Binnenkomer

We warmen op, op een manier die een link heeft met het thema. Verder is vooral belangrijk dat het groepsgevoel versterkt wordt.

2.1 Opkickers

We bemoedigen elkaar, omdat iedereen tenslotte behoefte heeft aan erkenning en waardering. Je kunt deze vorm ook goed gebruiken voor (nadere)kennismaking.

Nodig / voorbereiding

- Voor iedereen een setje van vijf kaartjes met daarop onderstaande afbeeldingen (in het groot te downloaden van www.hgjb.nl). Elk kaartje staat ergens voor: 1 = die staat!, 2 = wij samen, 3 = ik wens je, 4 = goed zeg!, 5 = uniek! Verder heeft iedereen vijf wasknijpers en een pen nodig.

Aankondiging – Voordat we beginnen geven we elkaar een paar opkickers! Dat hebben we allemaal wel eens nodig.

Werkwijze

- Deel de materialen uit.
- Leg uit wat de bedoeling is. Ieder van ons gaat aan vijf verschillende (!) mensen een opkikker uitdelen. Dat doen we met de kaartjes die we gekregen hebben. Daarbij staat elk kaartje voor een bepaalde positieve boodschap over die persoon (hij moet passen bij het kaartje, al komt dat natuurlijk ook weer niet zo precies). We doen het steeds twee aan twee.
- Laat willekeurige tweetallen maken (iedereen zoekt een ander op). In elk tweetal geven beide personen een kaartje aan elkaar met een persoonlijke boodschap erop. Ze mogen zelf kiezen welk kaartje ze gebruiken. Zo nodig mogen ze er met elkaar over in gesprek gaan. De kaartjes knippen ze aan de persoon vast met een wasknijper.

- Dan komt de volgende ronde: iedereen zoekt iemand anders op en geeft aan hem/haar één van de overgebleven kaartjes. Je mag géén kaartje geven van het symbool dat iemand al heeft.
- Enz., totdat iedereen vijf verschillende kaartjes heeft weggegeven én gekregen. Bij een volgende ronde kan het zo zijn dat je niemand kan vinden die één van jouw kaartjes nog niet heeft. Dan sla je even een ronde over.
- **Afronding** – Laat iedereen goed kijken naar de kaartjes die hij heeft gekregen. Zo, die kun je in je zak steken!

1. 2. 3. 4. 5.

3. Introductie

Jongeren worden zich ervan bewust dat (en waar) ze zoeken naar dingen die hun leven zin en betekenis geven. Daaraan wordt bij deze vorm geen beoordeling gegeven, er is hier geen sprake van goed of fout. Het zijn waarschijnlijk precies dezelfde dingen als waar ieder mens behoefte aan heeft. De grote vraag is of tieners doorhebben dat ten diepste alleen Jezus deze behoefte kan vervullen. Maar die vraag komt pas bij de bijbelstudie aan de orde (en moet je hier dus buiten beschouwing laten).

3.1 Behoeftentest

Jongeren doen een korte test die in kaart brengt wat voor hen belangrijk is als het gaat om hun behoefte om werkelijk iemand te zijn, of: om echt mens te zijn.

Meer dan genoeg!

Nodig / voorbereiding

- Voor elke jongere een kopie van bijlage 10.1 + een pen.

Aankondiging – Om te kunnen leven, heb je eten, drinken en kleding nodig. Daarnaast heeft iedereen behoefte aan liefde, erkenning en het gevoel erbij te horen. Zonder dat kun je eigenlijk niet leven. Het zijn, zeg maar, onze levensbehoeften. Wat is voor jou vooral belangrijk?

Werkwijze

- Maak groepjes van ca. vier personen.
- Laat ieder voor zich het schema van bijlage 10.1 invullen (zonder met elkaar te overleggen).
- Vertel daarna dat je bij elke levensbehoefte een top en een tip gaat geven. Zeg dat ze vooral goed moeten luisteren bij de twee behoeften waarbij ze het hoogst hebben gescoord.

Liefde

- Top: terecht, want liefde is de belangrijkste gave van God.
- Tip: zorg ervoor dat je zelf ook liefde aan anderen geeft.

Erkenning

- Tip: terecht, want zoals jij heeft God er geen ander gemaakt.
- Tip: vergeet niet dat je ook minder goede kanten hebt.

Waardering

- Top: terecht, want God heeft je talenten gegeven waarmee je mag werken.
- Tip: teveel behoefte hieraan maakt je overspannen.

Erbij horen

- Top: terecht, want het is niet goed dat een mens alleen is.
- Tip: laat je eigenwaarde niet teveel van anderen afhangen.

Ertoe doen

- Top: terecht, want jouw bestaan heeft betekenis voor God.
- Tip: gun ook andere mensen in je omgeving dat ze ertoe doen.
- Laat in de groepjes op elkaar reageren. Wat vonden ze ervan om zo naar zichzelf te kijken? Wat vonden ze van de tops en tips, vooral die bij hun twee belangrijkste levensbehoeften? Enz.

Afronding – Belangrijke vraag is hoe we onze levensbehoeften vervullen. Waar halen we het water vandaan om onze dorst eraan te lessen? Hoe wil God dat we hiermee omgaan?

3.2 Geluksspel

Jongeren ontdekken spelenderwijs dat het leven soms een grote jacht naar levensvervulling is. Op allerlei manieren proberen we als het ware 'punten' binnen te halen die ons geluk vergroten. Maar... de conclusie is dat je daar erg moe van kunt worden. En uiteindelijk biedt het niet het echte geluk!

Op de website is hiervoor een uitgebreide spelbeschrijving te vinden. Het is een beetje Ganzenbord- of Levensweg-achtig. Met A4'tjes maak je een groot speelveld, waarover de deelnemers zich bewegen. Onderweg kunnen ze Geld, Prestaties, Likes, Vrije tijd en Relaties verdienen (kopen), om daarmee hun 'geluk' te vergroten. Maar... ze kunnen ze ook verliezen. Wie wordt de meest gelukkige van het spel?

4. Bijbelstudie

We proberen goed tot ons door te laten dringen wat er in Johannes 4:1-30 gebeurt. Daarbij hebben we het vooral over Jezus, maar ook over de vrouw, en daarmee impliciet ook over onszelf! Doe vorm 4.1 óf 4.2. Daarna kun je eventueel ook vorm 4.3 doen.

4.1 Een boeiend gesprek

Aan de hand van een samenvatting van het gesprek bespreken we het bijbelgedeelte.

Nodig / voorbereiding

- Voor elke jongere een bijbel, een kopie van bijlage 10.2 en een pen. De bijlage geeft een samenvatting van het gesprek, op zo'n manier dat het verloop ervan hopelijk duidelijker wordt.

Aankondiging – Op een goed moment had de Heere Jezus een diepgaand gesprek met een vrouw. Je zou kunnen zeggen dat het ging over haar diepste verlangens. Of moet je zeggen: haar diepste verlangen?

Werkwijze

- Maak groepjes van 4 of 5 personen.
- wijs op de samenvatting van het gesprek in de bijlage. Geef aan de hand daarvan, met behulp van de achtergrondinformatie, eventueel korte toelichting op het gesprek. Vertel in ieder geval iets over de context zoals die in vers 6 en 7 geschilderd wordt. Overigens, het kan zijn dat je het gesprek liever anders zou willen samenvatten. Pas het dan aan.
- Laat de vragen in de groepjes bespreken.

Afronding – Vraag eventueel plenair of iemand iets over het bijbelgedeelte wil zeggen: wat heb je ervan geleerd? Vat zelf samen met woorden als: De vrouw zocht bevrediging van haar verlangens vooral in relaties. Maar ten diepste verlangde ze naar God. Alleen Hij kon de dorst in haar leven lessen. Zo is dat nog steeds, ook voor ons. Enz., zie verder wat gezegd is bij de introductie.

4.2 Wat valt op?

Een alternatief voor voorgaande vorm, die wat minder sturend is. Het vraagt van de deelnemers wel het vermogen om zelfstandig én persoonlijk bijbel te lezen. Voor tieners is er een goede gespreksleider bij nodig.

Nodig / voorbereiding

Voor iedereen het bijbelgedeelte op papier. Geef er eventueel ook de samenvatting van bijlage 10.2 bij. Zet op het papier de volgende symbolen + toelichting.

- ↑ Dit zegt mij iets over Jezus
- Dit zegt mij iets over mezelf (dit herken ik)
- * Dit vind ik mooi
- # Dit vind ik lastig
- Dit is voor mij de kern
- ? Dit snap ik niet

Aankondiging – Zie bij 4.1

2. Hoe geloof ik? | b. toewijding en groei in het geloof

kernwoord: **verlangen naar God**

Werkwijze

- Maak groepjes van 4 of 5 personen.
- Laat ieder eerst voor zich in de kantlijn van het bijbelgedeelte de symbolen zetten. Het kan zijn dat ze bij een zin meer dan één symbool zetten, bijvoorbeeld zowel een → als een #.
- Laat ze vervolgens in de groepjes met elkaar delen waar ze de symbolen heb neergezet en waarom; als eerste de ? en als laatste de ●.

Afronding - Zie bij 4.1.

4.3 Fototaal

We zoomen in op vers 28-29 en zoeken een afbeelding die daarbij past.

Nodig / voorbereiding

- Zoveel mogelijk sfeergevoelige plaatjes/afbeeldingen. Wees niet te beperkt in je keuze, want in een plaatje waarin jij niks ziet, kan iemand anders juist heel veel zien. Het moeten wél afbeeldingen met een positieve uitstraling zijn.

Aankondiging – *Hoe zou het leven er voor de vrouw uitgezien hebben toen ze na vers 28-29 bij haar 'man' thuiskwam? Als ze het met een plaatje had moeten zeggen, welke zou ze dan gekozen hebben?*

Werkwijze

- Als het je lukt om genoeg plaatjes te verzamelen, kun je ze op een grote tafel (of op de grond) leggen. Laat iedereen een afbeelding kiezen die hem/haar het meeste aanspreekt. Je kunt ervoor kiezen om meer exemplaren van dezelfde afbeelding erbij te leggen. Vraag een aantal personen toe te lichten waarom hij/zij deze afbeelding gekozen heeft.
- Je kunt er ook voor kiezen om een beperkter aantal plaatjes op één A4 te kopiëren. Laat de opdracht dan in de groepjes doen van de vorige vorm. Ieder kiest één afbeelding en legt uit waarom hij/zij deze gekozen heeft.

Afronding - Zie eventueel bij 4.1.

5. Verwerking

5.1 Getuigenis

Een (ouder) gemeentelid vertelt hoe Jezus zijn of haar diepste dorst gelest heeft. Voor tieners is het erg belangrijk dat ze hiervan levende voorbeelden zien/horen!

Nodig / voorbereiding

- Zoek in jullie gemeente naar iemand die iets kan vertellen over wat het voor hem/haar betekent om te drinken van het levende water dat Jezus geeft. Je kunt denken aan iemand die ogenschijnlijk in het leven tekort komt, maar desondanks meer dan genoeg heeft aan Jezus. Je kunt ook denken aan iemand die juist 'succesvol' in het leven is, maar desondanks heeft ontdekt hoe betrekkelijk dat allemaal is en dat alleen Jezus het 'gat in zijn leven' kan/kon vervullen.

Werkwijze

- Vraag de betrokken persoon om tijdens het hele programma aanwezig te zijn, zodat hij weet wat er is besproken.
- Geef hem/haar ca. 10 minuten de tijd om zijn verhaal te doen. Laat, als daar behoefte aan is, vragen stellen.

5.2 Creatief met mokken

We uiten op een creatieve manier wat voor ons de betekenis is van Johannes 4:13-14.

Nodig / voorbereiding

- Voor iedereen een stenen, onbedrukte, mok. Kijk bijvoorbeeld bij Marskramer of Xenos.
- Een permanent marker; in hobbyzaken zijn ook speciale porseleinstiften te koop (merk: Edding).
- Een oven.

Werkwijze

- Laat iedereen voor zichzelf een persoonlijke boodschap bij en/of herinnering aan deze avond op de mok schrijven / tekenen.
- Daarna moeten de mokken nog wel ca. 30 minuten in de oven 'gebakken' worden op 220 C. Anders gaat de stift er weer af.

6. Zingen

Liederen uit Op Toonhoogte (editie 2005)

- Psalm 36 (6)
- Psalm 42 (7)
- De Here is mijn herder (44)
- Als een hert dat verlangt naar water (45)
- God wijst mij een weg (148)
- Aan uw voeten Heer (168)
- Mijn hart wacht stil op U, o Heer (203)
- Breng dank aan de Eeuwige (250)
- Geprezen zij de Here (257)

7. Bidden

- Dank God voor de gave van Zijn Zoon (Joh. 4:10) en dat we in Hem meer dan genoeg hebben om van te leven!
- Belijd dat we gauw geneigd zijn om ergens anders te drinken dan bij Jezus!
- Bid om eerlijkheid, zodat we onze nood voor God erkennen, en om de Heilige Geest, die ons bij Jezus kan en wil brengen!

Meer dan genoeg!

8. Informatie bij de bijbelstudie

8.1 Persoonlijke verkenning

Lees het bijbelgedeelte voor jezelf eerst op de manier van 4.2

8.2 Aantekeningen bij de tekst

Algemeen

Het Johannesevangelie is wel het 'evangelie van de misverstanden' genoemd. Johannes beschrijft verschillende ontmoetingen waarin Jezus' woorden verkeerd worden begrepen. Denk bijvoorbeeld aan het gesprek met Nicodemus en de confrontaties met de Farizeeën. Ook in Johannes 4 lijkt er aanvankelijk miscommunicatie te zijn. Maar in tegenstelling tot de genoemde voorbeelden, valt hier het kwartje op een gegeven moment wél.

Vers 1-3

- *de Heere*: Dit is de eerste keer dat Johannes Jezus 'Heere' noemt, (Gr. *kyrios* = Heer). Het is alsof hij daarmee wil benadrukken dat Jezus alles onder controle heeft en dat Hij de regie voert. Bij de Romeinen was *kyrios* de titel van de keizer, die als God werd vereerd.
- *dat de Farizeeën gehoord hadden*: Jezus constateert dat Hij bij de Farizeeën begint op te vallen. Om de confrontatie met hen (nog) uit te stellen, maakt Hij een terugtrekkende beweging. Van de hoofdstad Jeruzalem (2:13) verplaatst Hij Zijn werkgebied naar het veraf gelegen Galilea. Hij was daar eerder geweest op de bruiloft in Kana (2:1).

Vers 4-6

- *Hij moest door Samaria gaan*: Hoewel het ook om een *praktisch* 'moeten' kan gaan (het was gewoon de kortste weg), ligt het voor de hand hier vooral aan een *heilig* 'moeten' te denken. Gods plan zit erachter. Jezus had ook de omweg door het Over-Jordaanse kunnen nemen. Dat werd in die tijd wel gedaan om contact met de Samaritanen te vermijden.
- *Samaria*: De inwoners van het gebied Samaria golden voor de joden als onrein. Deze groep was ontstaan na het begin van de Assyrische ballingschap. De Assyriërs lieten een deel van de joden in Samaria achter en importeerden er heidenen uit andere streken naar toe, met wie de Samaritanen zich toen vermengden (zie 2 Kon. 17:24vv.). Godsdienstig gezien was het gevolg een mengeling van joodse en heidense elementen.
- *dicht bij het stuk grond dat Jakob zijn zoon Jozef gegeven had*: Zie Genesis 33:19.
- *daar was de bron van Jakob*: Dat moet een bron geweest zijn die Jakob heeft uitgegraven, al is ons daarover in het Oude Testament niks bekend. Het woord 'bron' duidt erop dat er stromend water in opwelt, in tegenstelling tot bij een put dat stilstaand water bevat. In vers 14 gebruikt Jezus dit als beeld van een geestelijke realiteit.
- *Het was ongeveer het zesde uur*: Dat is het zesde uur ná zes uur 's morgens, dus 12.00 uur 's middags. Johannes vermeldt dat om de situatie nauwkeurig te schetsen: het is op het heetst van de dag, een moment waarop een normaal mens juist binnen blijft en er niet opuit gaat om water te putten.

Vers 7-8

- *Er kwam een vrouw uit Samaria om water te putten*: Deze zin tekent niet bepaald een setting die logisch is voor een ontmoeting met Jezus:
  1. Het gaat om een *vrouw alleen* – Om praatjes en verleiding te voorkomen, zocht een vrome jood uit zichzelf geen contact met vrouwen. De discipelen zijn er dan ook verbaasd over dat Jezus dat wel doet (vers 27).
  2. Het gaat om een *Samaritaanse* vrouw – Zie hierboven bij vers 4. Voor joden zou dat een tweede reden zijn om geen contact met haar te zoeken.
  3. Het gaat waarschijnlijk om een als '*slecht*' bekend staande vrouw – Het lijkt erop dat de vrouw een geïsoleerd bestaan leidt, omdat haar levenswijze door haar omgeving als immoreel wordt gezien. Dat zal de reden zijn waarom ze juist nu water komt putten, op een tijdstip dat ze niet het risico loopt om andere vrouwen bij de bron tegen te komen.
- *Jezus zei tegen haar: Geef Mij te drinken*: Jezus neemt het initiatief en stapt met deze vraag in één keer over de drie genoemde barrières heen. Let erop dat Hij dat doet met een vraag die ook Zijn eigen mens-zijn benadrukt. Hij heeft net zo goed dorst als de vrouw dat heeft. Hij verheft zich dus niet boven haar, maar deelt in haar behoefte aan water. Dat is niet maar een foefje om het straks over levend water te kunnen hebben, het is de erkenning van een fundamenteel menselijke behoefte die ook Jezus kent. Later, als Jezus aan het kruis hangt, maakt Zijn dorst deel uit van Zijn diepe lijden (19:28).
- *Want Zijn discipelen waren weggegaan*: Johannes voegt dit toe om te verduidelijken hoe Jezus de gelegenheid heeft om in alle rust een gesprek met deze vrouw aan te gaan: ze zijn maar met z'n tweeën. En passant wordt hier opnieuw een fundamenteel menselijke behoefte genoemd, waarin Jezus deelt: de discipelen zijn voedsel aan het kopen.

Vers 9

- *Hoe vraagt U...*: Het is de vrouw zelf die het gesprek op 'religie' brengt. Dat lijkt haar nu even relevanter dan hun beider dorst naar water. Misschien bedoelt ze hiermee tegelijk iets van haar pijn te uiten: ik, die een Samaritaanse vrouw ben, en dus door jullie dubbel achtergesteld word. De zin die de HSV tussen haken heeft staan (en daarmee als een toelichting door Johannes wordt gezien) kan ook heel goed van de Samaritaanse zelf zijn.

Vers 10

- Met Zijn antwoord brengt Jezus het gesprek niet op een ander onderwerp. Integendeel, Hij verbindt het thema religie (opgeworpen door de Samaritaanse) met de dorst van de vrouw – naar water, maar misschien óók wel naar erkenning.
- *Als u de gave van God kende*: De gave van God is Christus zelf, vgl. Johannes 3:16. Hij presenteert God hier als een God die uit genade overvloedig geeft en geen verwijten maakt (Jak. 1:5). Impliciet zit hier al in dat Hij grenzen doorbreekt die door mensen zijn gemaakt – wat het antwoord is op de opmerking van de vrouw. De dorst die daarmee gelest wordt, gaat de dorst naar gewoon water ver te boven.
- *levend water*: Dat is water dat leven geeft. Dat heeft hier in de eerste plaats een geestelijke betekenis, maar Jezus verbindt dat in dit gesprek ook met de 'gewone' basisbehoeften van de vrouw, zoals we bij vers 15-18 zullen zien.

2. Hoe geloof ik? | b. toewijding en groei in het geloof

kernwoord: **verlangen naar God**

Vers 11-12

- *De vrouw zei tegen Hem: Mijnheer.* De vrouw lijkt hier al met méér respect te spreken dan ze in vers 9 deed.
- *waar hebt U dan het levende water vandaan?:* Het is niet zo dat de vrouw hier opeens over gewoon water gaat praten. Ze denkt dat Jezus het over een soort mysterieus water heeft, maar ze snapt niet wat dat water is. En dus valt ze terug op wat ze weet over de bron van Jakob: hoe kan Jezus hieruit levend water putten?

Vers 13-14

- De Heere Jezus brengt het gesprek nu een niveau hoger: Ik heb het niet over water dat je uit deze bron van Jakob kunt putten en dat maar tijdelijk je dorst lest. Ik heb het over water dat Ikzelf wil geven en dat voor eeuwig je dorst lest. De toevoeging in vers 14b is veelbetekenend: dat water zal in je worden tot een bron van water dat opwelt tot in het eeuwige leven. Het is dus water dat je niet voor jezelf kunt houden, maar dat ook de dorst van mensen in je omgeving zal lessen. Dat is een vervulling van de beloften in Jesaja 49:10 en 58:11 (die de Samaritanen overigens niet kenden, omdat ze alleen de vijf boeken van Mozes lezen). Met deze woorden wil Jezus de vrouw bewustmaken van haar geestelijke dorst.

Vers 15-18

- De vrouw pakt het niet op. Het lijkt alsof ze wil zeggen: ik heb helemaal geen geestelijke dorst, mijn probleem is alleen dat ik hier steeds – op het heetst van de dag – moet komen om water te putten. Als dát nou eens opgelost was...
- *Ga heen, roep uw man en kom hier.* Vaak wordt gezegd dat Jezus dit zegt omdat hij de zonde van deze vrouw wil aanwijzen. Dat is ook wel zo, maar pas in tweede instantie. De woorden zijn in de eerste plaats bedoeld om de vrouw tot de erkenning te brengen dat ze wel degelijk dorst heeft – dorst naar erkenning, nabijheid en liefde. Ziet ze niet hoe ze daar voortdurend naar gejaagd heeft; en hoe ze die dingen gezocht heeft bij de verkeerde bronnen: relaties met verschillende mannen? Ziet ze ook niet hoe tevergeefs dat is geweest? Dát is haar zonde; dat ze bij mannen zocht wat ten diepste alleen bij God te vinden is. Deze verzen gaan dus niet in de eerste plaats over veroordeling, maar over het ontmaskeren van de 'afgoden' van deze vrouw. Let erop dat het thema zonde en schuld in het hele gesprek nergens expliciet aan de orde komt. Het gaat niet over vergeving van zonden, maar over levend water.

Vers 19-20

- Wat de vrouw hier zegt, is geen afleidingsmanoeuvre, zo van: 'Laten we het over wat anders hebben.' Het is veel meer dat ze (terecht) terugkomt op het onderwerp religie dat ze in vers 15 liet vallen. Jezus heeft haar ervan overtuigd dat Hij een man van God is, een profeet. Maar dan wil ze van Hem graag meer duidelijkheid over de kwestie die in vers 9 al aan de orde kwam. Blijkbaar zit haar dat hoog. Heeft ze ervaren dat het haar de toegang tot God belemmert? Raakt het bij haar aan een diepe pijn?

Vers 21-24

- Aanwijzing voor bovengenoemde interpretatie is dat Jezus niet terugkomt op de mannenkwestie. Blijkbaar vindt Hij de opmerking van de vrouw relevant.
- *aanbidden in geest en waarheid:* Aanbidden in *geest* (of: geestelijk aanbidden) is aanbidding die niet wordt bepaald door een bepaalde *plaats* (of een bepaalde *manier*), maar door de Heilige Geest. Aanbidden in *waarheid* betekent dat Jezus Christus centraal moet staan, want Hij is tenslotte de waarheid (Joh. 14:6). Beide is nodig: 'geest' zonder waarheid leidt op z'n best tot luchtflitsen; waarheid zonder geest leidt tot dode orthodoxie.

Vers 25-26

- *Ik weet dat de Messias komt...; Hij zal ons alles verkondigen:* De vrouw vindt het allemaal maar ingewikkeld. Vandaar deze opmerking: laten we gewoon de Messias afwachten, Hij zal het ons duidelijk maken.
- *Ik ben het:* Nu heeft Jezus haar waar Hij haar hebben wil, bij de vraag naar de Messias. Op dat moment spreekt Hij deze woorden, die blijkens het verloop de vrouw in het hart raken.

Vers 27

- Waarschijnlijk slaat de eerste vraag op de vrouw ('Wat zoekt u?', dus zonder hoofdletter) en de tweede op Jezus ('Waarom spreekt U met haar?').

Vers 28-30

- *De vrouw liet haar waterkruik staan:* Een ogenschijnlijk klein detail dat Johannes echter niet voor niets vermeldt. Het symboliseert dat Jezus haar alderdiepste dorst gelest heeft. Ze heeft haar eigen kruik(en) niet meer nodig. Meer letterlijk laat het ook zien dat als je Jezus hebt leren kennen, andere behoeften naar de achtergrond verschuiven. (Wat natuurlijk niet wegneemt dat de vrouw haar kruik later waarschijnlijk alsnog heeft opgehaald.)

8.3 Relatie met het thema

Jezus' gesprek met deze vrouw plaatst ons voor de vraag waarmee wij onze dorst naar liefde, erkenning, waardering etc. proberen te lessen. De vrouw zocht het bij relaties en misschien wel bij seks. Bij ons kan het carrière, status, macht, controledwang of nog iets anders zijn. Dat we verlangen naar liefde, erkenning en waardering is niet fout. Het is óók niet fout als we die willen ontvangen van mensen in onze omgeving. Maar als we ze niet in de eerste plaats zoeken bij (en ontvangen van) Jezus, zal onze dorst nooit gelest worden. Dan maken we onze relaties en prestaties tot afgoden. Die houden ons van God vandaan en laten ons uiteindelijk eeuwig dorstig achter. Andersom, als onze dorst gelest is door Jezus, kunnen we het hebben als onze relaties en prestaties tekort schieten. We zijn er niet van afhankelijk.

Meer dan genoeg!

10. Bijlagen

10.1 Bijlage bij introductie 3.1

Vul voor thuis, werk. enz. in hoe belangrijk je de verschillende basisbehoeften vindt. In elke kolom moet je een rangorde aangeven van 1 t/m 5. Per kolom mag je elk nummer maar één keer gebruiken!

Tel daarna de punten achter elke basisbehoefte bij elkaar op.

5 = meest belangrijk
4 = belangrijk
3 = gemiddeld belangrijk
2 = niet zo belangrijk
1 = minst belangrijk

MIJN LEVENSBEOEFTEN	thuis	werk / school	kerk	vrienden	Totaal
onvoorwaardelijke liefde / vriendschap / acceptatie					
erkenning van wie en hoe ik ben					
waardering van wat ik doe					
erbij horen					
ertoe doen / invloed hebben					

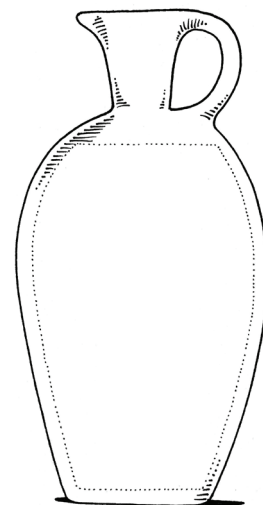
2. Hoe geloof ik? | b. toewijding en groei in het geloof

kernwoord: **verlangen naar God**

10.2 Bijlage bij bijbelstudie 4.1 en 4.2

Johannes 4 – een boeiend gesprek

- Jezus Geef Mij te drinken! (vers 6-8)
- Vrouw Hoe kunt *U* aan *mij* te drinken vragen? (vers 9)
- Jezus Als je besepte wie Ik ben, zou *jij* aan *Mij* levend water vragen! (vers 10)
- Vrouw Waar haalt U dan stromend water vandaan? (vers 11-12)
- Jezus Ik heb het over *levend* water, dat is water dat Ik *zelf* geef en dat in jou opwelt, zodat je nooit meer dorst zult hebben. (vers 13-14)
- Vrouw Geef mij dat water, ik heb gewoon de dorst van elke dag. (vers 15)
- Jezus Haal je man, wat zegt hij over je dorst? (vers 16)
- Vrouw Ik heb geen man... (vers 17a)
- Jezus Dat zeg je goed, je hebt er al vijf gehad, en de zesde is je man niet. Over dorst gesproken... (vers 17b-18)
- Vrouw U bent blijkbaar een profeet. Vertel me hoe ik moet aanbidden. (vers 19-20)
- Jezus Je moet God aanbidden in geest en waarheid. (vers 21-24)
- Vrouw Laten we de Messias maar afwachten. (vers 25)
- Jezus Ik ben de Messias! (vers 26)
- Vrouw ... (vers 27-28)

Gespreksvragen

1. Wat kom je te weten (of te vermoeden) over de vrouw? Kies of bedenk twee woorden die volgens jou het beste bij haar passen. [Bijvoorbeeld: ze is... gekwetst / religieus / onzeker / bang / zoekend / zondig / geïsoleerd / eerlijk / bang / dorstig / andere woorden.]
2. Als je het haar heel eerlijk kon vragen, waar zou ze volgens jou dan vooral behoefte aan hebben?
3. Wat leer je hier over Jezus? Hoe is Hij? Kies of bedenk ook hier twee woorden die dat volgens jou het best uitdrukken. [Bijvoorbeeld: Hij is hier... gunnend / liefdevol / voorzichtig / menselijk / genadig / tactisch / scherp / grensoverschrijdend / andere woorden.]
4. Het lijkt erop dat de vrouw haar dorst (zie vraag 2) vooral probeerde te lessen in relaties met mannen. Noem voor jezelf eens één of twee belangrijke 'dorstlessers'.
5. De godsdienst van de vrouw zorgt aan de ene kant voor een goed gesprek met Jezus; aan de andere kant blijkt haar godsdienstigheid ook belemmeringen of aarzelingen op te roepen. Herken je dat soort belemmeringen ook in je omgeving of bij jezelf? Om welke gaat het dan?
6. Probeer bij vers 27-28 eens met eigen woorden in te vullen wat de vrouw misschien gezegd heeft tegen haar huidige partner.
7. Hoe zou je voor jezelf, in eigen woorden, de boodschap van Johannes 4:13-14 willen samenvatten? Wat moet/ga je doen?